

Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalackersuisoqarfik

AIS 2015-imut apeqqutinut akissutit, ININ

2.4. Suliassaqarfik 34-mut Peqqinnissaqarfik

b) Kalaallit Nunaata avataani isumaginninnikkut innarluutilinnullu paaqqinnittarfinnik ukiunut arlalinnut atuuttussanik isumaqatigiissuteqarnissaq siunertaralugu isumaginninnermut tunngasuni oqaasertaliussap assinganik pisariaqartitsisoqarnersoq Naalackersuisunit isumaliutigineqarsimava?

- Isumaginninnermut tunngasunut inatsit naapertorlugu Kalaallit Nunaanni paaqqinnittarfinni najugaqarnissamut periarfissat tamarmik atorneqareersimassapput DK-mi ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni imaluunniit taakkununga assingusuni najugaqartitsinissaq aalajangiiffigitinnagu. DK-mi najugaqartitsinissaq pillugu aalajangiisoqartillugu tamatigut innuttaasup immikkut ittumik pisariaqartitai aallaavigalugit nalilersuisoqartarpoq, taamaammat Kalaallit Nunaata avataani paaqqinnittarfinnik taakkunanga atuisinnaaneq ilimanaateqanngippat ukiunut arlalinnut atuuttussanik isumaqatigiissuteqarnissaq isumaqanngilaq.

6.7 Konto pingaarneq 20.11.51 Nutarterinerit sunniutaat

a) Naalackersuisut naatsorsuutigaat nalilersuinerup nassataanik siusinaartumik pensionisisartut 15 %-ii nalinginnaasumik suliffeqalissasut, piginnaanngorsaqqissasut imaluunniit oqitsunik suliffeqalissasut. Maleruaqqusat nutaat UPA15-imi saqqummiunneqartussat malillugit qanoq akulikitsigisumik taamatut nalileeqqittoqartassava?

- Erseqqissaatigineqassaaq inatsisissatut siunnersuummi siunniunneqarmat 60-it inorlugit ukiullit tassaammata sulisinnaassutsimut tunngatillugu nalilersoqqinneqartussat. 60-inik taakkulu sinnerlugit ukiullit nalilersuiffigeqqinneqaratik siusinaartumik pensionisiat annerpaaffiinik pisartagaqassapput.

Siusinaartumik pensionisiallit amerlassusii

Tabel. Antal personer på førtidspension fordelt på aldersgrupper 2013

Alder	Mænd	Kvinder	I alt	Akkumuleret
under 25	38	44	82	82
25-29	57	35	92	174
30-34	71	57	128	302
35-39	61	40	101	403
40-44	92	87	179	582
45-49	228	197	425	1007
50-54	251	263	514	1521
55-59	301	290	591	2112
60-65	431	393	824	2936
Hovedtotal	1530	1406	2936	2936

2013-imi siusinaartumik pensionisiallit 0-59-inik ukiullit nalilersuiffigeqqinnetartussat 2112-

Qupperneq 2quppernemit 25

iupput. Taakkunannga ukiullit siunnersuut malillugu ukiut tallimakkuutaarlugit nalilersuiffigeqqinneqartassapput.

b) Sipaarutissatut taakkartorneqartut anguniarlugit tunngavissat Naalackersuisut kommunit peqatigalugit aalajangiivigaat?

- o Ilaqutariinnermut, Isumaginninnermut Naligiissitaanermullu Naalackersuisoqarfik siunnersuutip aningaasaqarnermut kingunissai pillugit kommuninik suli oqaloqatiginninngilaq.

2. Aamma siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnerup aqqissuuteqqinneqarnerata pingajussaaneerlugu suliarineqarnissaa UKA2015-imi pissasoq aalajangiunneqarpoq, taamaalilluni aningaasaqarnikkut atugassarititaasut, taakkununnga ilanngullugit assersuutigalugu piginnaangorsaqqinnissat oqitsunillu suliffeqarnissat pillugit aningaasanik utertitsisarnermut aqqissuussat kommuninik oqaloqatigiissutigineqarnissaat periarfissaqarpoq.

c) Konto pingaamerup 30.12.09-p, Siusinaartumik pensionisianut tunngasup ataani suliassami kisitsisit naapertorlugit 15 %-it taakku inunnut 450-inut naapertuupput. Inuit taakku nalinginnaasumik suliffeqalernissamut periarfissaannut missingikkamik Naalackersuisut saqqummiussisinnaappat?

- o 2013-imi siusinaartumik pensionisiallit 0-59-inik ukiullit nalilersuiffigeqqinneqartussat 2112-iupput. Taakkunannga 15 pct.-it inunnut 317-inut naapertuuttut siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnermut ilaajunnaassasut nalilerneqarpoq. Taakkunannga 70 pct.-it inunnut 222-nut naapertuuttut piginnaangorsaqqinneqassasut naatsorsuutigineqarpoq,

30 pct.-illi inunnut 95-inut naapertuuttut sulilersinneqassasut naatsorsuutigineqarluni.

Tabelimi ataaniittumi takutinneqarput siusinaartumik pensionisiaqartut saniatigut isertitaat, tassa siusinaartumik pensionisiaqartut namminneq isertitaat arnanut angutinullu agguarlugit. Tabelip takutippaa, siusinaartumik pensionisiallit 220-t 100.000 kr.-it sinnerlugit saniatigut isertitaqartut, siusinaartumik pensionisiallit 446-t 50.000 kr.-it sinnerlugit saniatigut isertitaqartut.

Tassa siusinaartumik pensionisiallit amerlangaatsiartut saniatigut isertitaqarluartarput, tamannalu tunngavigalugu sulisinnaassuseqalaarluartut nahilerneqarluni.

Tabel: Siusinaartumik pensionisisartut akornanni saniatigut isertitarineqartut

Qupperneq 4quppernemit 25

Saniatigut isertitat 2013	Arnat	Angut it	Katillutik
0-24.999	1.108	1.164	2.272
25.000-49.999	96	121	217
50.000-74.999	58	76	134
75.000-99.999	39	53	92
100.000-124.999	28	29	57
125.000-149.999	30	15	45
>150.000	47	72	119
Tamakkerlugit	1.406	1.530	2.936

d) Siusinaartumik pensionisialik assersuutigalugu sinerissamut qanittumi umiatsiaararsorluni aalisarnermik saniatigut inuussutissarsiuteqarnissaminut periarfissaqartoq aammalu aalisarnerminnit annertooujussuarmik isertitaqartarnermik saniatigut siusinaartumik pensionisianik pisartagaqartunik umiatsiaararsorluni ullumikkut aalisartoqartoq ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq. Inuit taamatut isertitaqartut sapinngisamik imminnut pilersortuunissaat pissusissamisoortoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Inuit ilaat peqqiilliomertik pissutigalugu immaqa piffissap ilaannaani imminnut pilersorsinnaasut, taamaattumillu piffissap ilaannaani sulisinnaassuseqanngitsut aaqqissuussinermi nutaami eqqumaffiginiarneqassappat?

- o Aap

8. Suliassaqarfik 30 – Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumagininnermullu Naalackersuisoq

8.1 Konto pingaarneq 30.01.01 Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumagininnermullu Naalackersuisoqarfik

Namminersorlutik Oqartussani naalackersuisoqarfinni pisortanut tunngasumik maanna pissutsit pillugit ataatsimiititaliaq marlunnik nalinginnaasunik apequtissaqarpoq.

a) Namminersorlutik Oqartussani naalackersuisoqarfinni pisortatut atorfinnit qassit aalajangersimasumik atorfilinnik inuttaqartinneqarpat aammalu qassit utaqqiisaasumik atorfeqartinneqarpat?

- o Namminersorlutik Oqartussani naalackersuisoqarfinni pisortat sisamat aalajangersimasumik atorfeqarput kiisalu tallimat utaqqiisaasumik atorfeqartinneqarlutik, naalackersuisoqarfinni pisortaagallartup ataatsip naalackersuisoqarfiit marluk akisussaaffigai.

b) Naalackersuisoqarfinni pisortatut atorfiit aalajangersimasumik inuttaqartinneqannginnerat Namminersorlutik Oqartussanut qanoq annertutigisumik aningaasartuutaava?

- o Naalackersuisoqarfinni pisortatut atorfiit aalajangersimasumik inuttaqartinneqanngitsut Namminersorlutik Oqartussat aningaasartuutiginnilaat.

8.2 Konto pingaarneq 30.01.03 Isumaginninneq pillugu pikkorissartitseqqinnerit ilinniartitseqqinnerillu

Pikkorissartitsinermik annertuumik ingerlatsineq isumaginninnermut suliassaqarfimmi sulianut qanoq sunniuteqartutut Naalakkersuisunit nalilerneqarpa?

- Isumaginninnermut suliassaqarfimmi sulisut ilinniagallit assut amigaataapput, taamaammatt sulisunik attassiinnarnissamut kiisalu sulisut ataavartumik piginnaasaannik qaffassaanissamut pikkorissaanerit, ilinniartitsinerit ilinniartitseqqinnerillu pingaaruteqarluinnarput, aamma meeqqat inuusuttullu kiisalu ilaqutariit atugarliortut innarluutillilu piginnaanilinnit katsorsarneqarnissaat sullinneqarnissaallu qulakkeerniarlugu.

8.3 Konto pingaarneq 30.01.04 Namminersorlutik Oqartussat illuutaannik aserfallatsaaliuineq

a) Siunnersortit avataaneersut akilerlugit atorneqartut ilaat qanoq amerlatigisut nunatsinni najugaqarpat?

- Avataanit siunnersorneqartarneq tnt-nuuk a/s-mit tamakkiisumik isumagineqartarpoq, taanna Kalaallit Nunaanni najugaqartutut nalunaarsorsimavoq.

b) Qupperneq 273-imi immikkoortup kingulliup tulliani aserfallatsaaliinissamut ilitsersuusiarineqartoq taaneqarpoq. Taanna maanna ukiuni arlalinni suliarineqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq? Tamatumunnga suna nassuiaatissaava?

- Aserfallatsaaliinissamut ilitsersuusiortoqarsimanngilaq. Pilersaarutaavorli ingerlaavartumik aserfallatsaaliisarnissamut pilersaarusiortartussanik aallartitsisartussanillu naalakkersuisoqarfiit siunnersortinik avataaneersunik isumaqatigiissusiortariaqarnerat. Naalakkersuisoqarfik isumaqatigiissuteqareerpoq, taamaammatt aningaasanut inatsisissap aappassaaneerlugu suliarineqarnerani oqaaseqatigiit peerneqarput.

8.4 Konto pingaarneq 30.01.12 Danmarkimi eqqartuunneqarsimasunik oqaloqatiginnittartoqarneq

a) Konto pingaarnermut matumunnga suliassami kisitsisinut takussutissiaq ataatsimiittaliap amigaatiga.

- Suliassami kisitsisit 2014:

Oqaloqatiginnittartut isumassuillutillu nakkutiginnittartut:

Oqaloqatiginnittartut: 32

Isumassuillutik nakkutiginnittartut: 3 (amma oqaloqatiginnittartut nalunaarsorneqarsimapput)

Inuit katillugit 65-it 2014-imi DK-mi inissinneqarsimapput, taakkunanga 56-it Kalaallit Nunaanni eqqartuunneqarput, tallimat Danmarkimi eqqartuunneqarput, marluk eqqarsartaatsimikkut misissugaapput, marluk eqqartuunneqaratik pinngitsaalisaa sumik uninngatinneqarput

b) Aningaasartuutit annertunerpaat sumiippat?

- Aningaasartuutit annertunerpaat Københavnimi Kalaallit Illuanni sulisumut

(nakkutiginnittutut attaveqaat) aningaasarsiaritneqarput il. il.. Tamatuma saniatigut isumassuillutik nakkutiginnittartut (2014-imi inuit pingasut) aningaasarsiassaannut il. il. matussutissatut ingerlaavartumik aningaasartuuteqartoqartarpoq. Tamanna ukiumut 30.000 kr.-it missaannik naleqartarpoq.

- c) Danmarkimi danskit oqaloqatiginnittartoqarnerat qanoq aaqqissuussaava aammalu konto pingaarnermut matumunnga atatillugu oqaloqatiginnittartunut atugassarititaasut atugassarititaasunut Danmarkimi atuuttunut sanilliullugit qanoq ippat?
- Matumani nakkutiginnittarnerit assigiinngitsut marluk pineqarput: Oqaloqatiginnittartut aamma Isumassuillutik nakkutiginnittartut. Oqaloqatiginnittartunut aningaasartuutit Pinerluuteqarsimasunik Isumaginittogarfimmit isumagineqartarput. Isumassuillutik nakkutiginnittartunut aningaasartuutit aningaasanut inatsimmit konto pingaarnermut 30.01.12-imit isumagineqartarput. Kalaallit Illuat naapertorlugu danskinut parnaarussaasimasunut isumassuilluni nakkutiginnittarneq atuutinngilaq, - taamaallaat kalaallinut parnaarussaasimasunut atuuppoq. Taamaammat tassunga tunngatillugu Danmarkimi atugassarititaasunut sanilliussisoqarsinnaanngilaq.
- d) Suliassaqarfik pillugu isumaliutissiissut Folketingimit aallartinneqartoq sumut killippa?
- Kalaallit Illuat Københavnimiittoq naapertorlugu 2015-ip naannginnerani naammassineqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

8.5 Konto pingaarneq 30.10.37 Nuna tamakkerlugu meeqqanut inuusuttunullu angerlarsimaffiit

a) Qasapermiut Sarliallu 2013-imi atorneqarnerisa appasingaatsiarneranut suna pissutaava – illut oqoqarneq allangortiteraluniluunniit sanaartorneq pissutigalugu mattoqqasimanagerat pissutaanerpa?

- Qasapermiut appasingaatsiartumik atorneqarneranut pissutaavoq angerlarsimaffiup oqoqarnera pissutigalugu illumut allamut nuuttariaqarsimanagera. Illumi nutaami init ilaat nuuffigineqartigatik iluarsaanneqartariaqarsimammata angerlarsimaffiup inissaatitik tamaasa atorsinnaasimangilai.

Sarliamut tunngatillugu piffissami sivisuumi sulisut paarlakaatingaatsiarsimapput. Taamaattoqarneratigut sulisut aalaakkaajunnaarsimapput, taamaalilluni meeqqanik nutaanik tigusinissaq ajornakusoorsimalluni. Ulloq 1. april 2014 pisortaq nutaaq sulilerpoq, 2014-illu naanerani Sarliaq aalaakkaasumik sulisoqalerluni. 2014-ip naanerani angerlarsimaffik 100 %-it sinnerlugit inissaatiminik atuivoq.

b) Angerlarsimaffiit iluarsaanneqarnissaat kinguaattoorutigineqarsimava, taamaattoqarsimappallu tamanna qanoq annertutigaa?

- Naalackersuisoqarfiup paaqqinnittarfiutaanik/illuutaanik tnt-nuuk a/s-p ukiut pingasut kingulliit ingerlaneranni aserfallatsaaliinermik isumaginissimanageratigut illuutit tamarmik misissorneqarlutillu pingaarnersiorlugit salliutitsisoqarsimavoq.

Tamatuma kingorna illuutinut ataasiakkaanut tunngatillugu aserfallatsaaliinissamut pilersaarusiortoqarpoq / missingersuusiortoqarpoq, taamaammata kinguaattooqqasoqarunnaarpoq maannakkorpiarlu pilersaarutaasut aserfallatsaaliugassat ingerlanneqarlutik... taamaattoq ilaatigooriarluni tassanngaannaq pisariaqartitsisoqalersarpoq.

- c) Tarnip pissusaanik ilisimasalimmit sullinneqarneq qanoq sunniuteqarpa aarnmalu aningaasat siunertaq naapertorlugu atorneqarpat?
- Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni tarnip pissusaatigut suliniuteqartoqarnissaanik pisariaqartitsisoqaleraangat tarnip pissusaanik ilisimasalinnit avataaneersunit atuisoqartarpoq. Naalakkersuisoqarfiup ulloq 1. april 2015 tarnip pissusaanik ilisimasalik ataaseq atorfinitsippaa, taassuma suliassat arlallit siusinnerusukkut avataaneersunit isumagineqartartut siunissami isumagisalissavai.
Arlaleriarluni atorfirmik inuttassarsiuussisoqartaraluartoq paasinarsivoq tarnip pissusaanik ilisimasalinnik sulisussarsinissaq assut ajornakusoortoq. Tamatumunnga ilaatigut pissutaavoq nunami tamarmi tarnip pissusiinik ilisimasallit ikippallaarnerat.
- d) Suliniuteqarnikkut inissiiginnarnissaq pinngitsoortinneqarsinnaaqullugu perorsaanikkut suliniuteqarnissap isumagineqarnissaa qanoq qulakkeerneqartarpa?
- Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut inissinneqartut tamarmik sulisut piginnaasaqarfii aallaavigalugit isumaginninnermi perorsaanikkut isumagineqartarput. Uku suliniuteqarfigineqarnerisigut suliassatigut piginnaasat qulakkeerneqarlutillu ikorfartorneqartarput:
 - Meeqqanut inuusuttunullu inissinneqarsimasunut tamanut tunngatillugu ukiup affakkuutaarlugu pilersaarusiortoqartarpoq, tassuunakkut allanngujaatumik ilisimasaqartumillu perorsaanikkut suliniutit qulakkeerneqartarput.
 - Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni Namminersorlutik Oqartussat pigisaanni pisortat ukiumoortumik isumasioqatigiittarput ataatsimeersuartarlutillu,

taakkunani ilisimasanik avitseqatigiittoqartarpoq, sulinermut atatillugu sammisat oqallissutigineqartarlutik kiisalu suliaqarfiup iluani pikkorissarnerit amerlasuutigut ilanngunneqartarlutik. Paaqqinnittarfinni ataasiakkaani pikkorissaanerit paaqqinnittarfiit ataasiakkaat pisariaqartitaannut sullitaannullu naapertuuttut ingerlanneqartarput.

- Siunnersorteqartarnermik aqqissuussaqqarpoq, tassa pisortat nutaat pisortat misilittagaqarnerusut misilittagaannik ilisimasaannillu iluaquteqartarnissaat anguniarlugu. Tassunga atatillugu kaammattuutigineqarpoq ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit akunnerminni isumasioqatigiittassasut.
- Kiisalu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni tamani perorsaanerimut tunngatillugu nakkutilliisoqartarpoq, tassa ilaatigut siunnersuisoqartarlunilu ilitsersuisoqartarpoq.
- Naalackersuisoqarfimmi Ulloq Unnuarlu Paaqqinnittarfinnut Immikkoortortaqarfiup ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit siunnersorlugillu ilitsersortarpei, ilaatigut sullissinissaq perorsaanikkullu suliniuteqarnissaq eqqarsaatigalugit.

8.6 Konto pingaerneq 30.10.45 Meeqqat inuusuttullu immikkut ittumik suliniuteqarfigineqarnerat

a) Suliassami kisitsisini takuneqarsinnaavoq meeqqanut tunngasumik suliat annertoorejussuarmik amerleriarsimasut. Ingerlatat taamaaqataanik qaffariaateqarnissaannik naatsorsuuteqarnermik tamanna pissuteqarpa?

- Qitiusumik siunnersuisarfiup kommunit meeqqanik sullissisarnerannik ikiuisartussatut

siunertarineqartup pilersinneqarneranut aningaasat atorneqassasut
naatsorsuutigineqarpoq.

b) Sulianik ingerlatsinermik NAKUUSA-millu nukittorsaalluni suliniuteqarneq pillugu naliliissummik suliaqartoqarsimava?

- Nakuusanut tunngatillugu ukiumoortumik nalunaarusiortoqartarpoq, kiisalu paasititsiniaasoqareeraangat uuttortaasoqartarluni. Taakkua saniatigut meeqqat isummersorfiat pillugu inaarutaasumik SFI nalilersuileruttarpoq, nalilersuineq juni 2015-imi naammassineqassasoq naatsorsuutaavoq.

c) Amanut naalliutsinneqarsimasunut nuna tamakkerlugu qimarnguummut katsorsaaviutigisumut misiligutitut suliniut qanoq misilittagaqarfigineqarpa?

- Misilittakkat takutippaat, arnat naalliutsinneqarsimasut meeqqatik peqatigalugit Illerninut nassiunneqartarnissaannik neqeroorut kommunit tigulluarsimagaat. Najukkami atuarfimmik, meeqquerivinnik, inunnik isumaginnittoqarfimmik politiinillu suleqateqarluartoqalerpoq. Najugaqartut katsorsarneqarnerminni siumukarluartut pillugit Illernit tusarliivoq. Maannakkorpiaq ilaqtariit marluk Illernini najugaqarput – anaanaq ataaseq ataatsimik meeralik anaanarlu ataaseq pingasunik meeralik. Taakku Qeqqata Kommunanit kiisalu Kommuneqarfik Sermersuumit aggersuupput. Arnat naalliutsinneqarsimasut meerartallit innersuunneqarsinnaanerannut tunngatillugu Illernit ingerlaavartumik kommuninit saaffigineqartarpoq.

8.7 Konto pingarneq 30.10.46 Kinguaassiuutitigut atonerlunneqarsimasunut immikkut suliniuteqarneq

a) Sulisut angalasartut nukittorsarneqarnerat sulisunik angalasartoqarnerup atuunnerata iluatsitsiffiuneranut takussutissaasoq Naalakkersuisut isumaqarpat?

- Aap, Naalakkersuisut isumaqarput Angalasartut nukittorsarneqarnerat angalasartoqarnerup atuunneranut iluatsitsiffiulluartoq aamma Angalasartut atuutiinnarnissaannut tunngaviliisoq. Inunnik isumaginnittoqarfiit illoqarfimminnut Angalasartut katsorsaaqartornissaannik kissaateqarlutik saaffiginnissutaat Naalakkersuisoqarfimmit ingerlaavartumik tiguneqartarput.

b) Ingerlatat amerliartortutut takussutissiani takuneqarsinnaavoq Tamanna aaqquissuussinerup ilisimaneqalernissaanik annertuumik suliniuteqarnermut ersiutaava?

- Aap, katsorsaanissat aallartinneqartinnagit innuttaasut paasissutissinneqartarnissaat kiisalu najukkani sulisut ilaatinneqartarnissaat annertuumik pingaartinneqarpoq. Taamaalilluni qulakkeerneqartarpoq kingunerlutsitsisut Angalasartuni katsorsarneqarsinnaanerit pillugu paasissutissat ilisimasallu sulisunut innuttaasunullu pisariaqartitsisunut siammarterneqarnissaat.

c) Sulisorisanut tunngatillugu misilittakkat qanoq ippat?

- Pingaaruteqartoq tarnip pissusiinik ilisimasallit/psykoterapeutit sulisussarsiarineqartut, sullitassat eqqarsaatigalugit, pisariaqartinneqartumik piginnaasaqarnissaat aamma Angalasartunut ilaasinnaassagunik pisariaqartumik misilittagaqarnissaat.

8.8 Konto pingaarneq 30.11.10 Ineqarnermut tapiissutit

a) Iluarsartuussinermik suliniutit, konto pingaarneq 20.11.51, sunniutaat aningaasaliissutinut matumani pineqartunut sunniuteqarsinnaassasut Naalackersuisut naatsorsuutigaa?

- 2015-imi sunniuteqassanngillat, tassa ineqarnermut tapiissutit pillugit inatsisissatut siunnersuut 2016-imi atuutilertussatut UKA 2015-imi saqqummiunneqartussaammat.

b) Aningaasaliissutit aningaasaliissutinut tungavigineqartunut sapinngisamik naapertuunnerpaamik atorneqarnissaasa qulakkeernissaat aammalu aqutsinerup naammaginatumik aaqqissuunneqarsimanissaata qulakkeerneqarnissaa Naalackersuisut ataasiakkaat pisussaaffigivaat. Pisortanut ineqarnermut akiliutigut kinguaattoorutit amerleqqinnissaat pinngitsoortinniarlugu tapiissutit ineqarnermut akiliutitut ilumut atorneqartarnersut qanoq qulakkeerneqarsimava?

- Ineqarnermut tapiissutinik aaqqissuussap ingerlanneqarnera inatsit atuuttoq naapertorlugu kommunini isumagineqartarpoq. UKA 2015-imut inatsisissatut siunnersuutip nutaap tamanna allannortissanngilaa.

8.9 Konto pingaarneq 30.12.08 Utoqqalinermi pensionisiat

a) Inuiaqatigiit katitigaanerisa ineriartornerata isummerfiginissaanut ukiualuit utaqqigutta taanna akisussaassuseqartumik isummernertut Naalackersuisut isigaat?

- Naamik

b) Innuttaasut ataqqinassusilimmik utoqqalinissamik qulakkeerunneqarnissaat eqqarsaatigalugu Naalackersuisut anguniagaat qanoq ippat?

- Utoqqarnut tunngatillugu suliaqarfiup iluani naalackersuinikkut takorluugaavoq nunami utoqqaat nammineerlutik aalajangiisinnaassusertik akisussaaqataanertillu aqqutigalugu pitsaasumik inuuneqarnissaat, tassani utoqqaat ataqqinassusilimmik inuuneqarniassammata pisariaqartinneqartumik isumassuinissaq kalaallit inuiaqatigiit qulakkiissavaat.

Namminersorlutik Oqartussat takorluugaq tamanna anguniarlugu anguniakkat uku aallaavigalugit sulipput:

- Utoqqaat amerlanerit sapinngisamik sivisunerpaamik nammineersinnaajuarnissaat.
- Utoqqaat pisortat neqeroorutaannik pissarsisinnaanerisa qulakkeerunneqarnissaa.
- Utoqqaat puigortunngorsimasut siusissukkat naleqquttumillu ikorfartorneqarnissaasa qulakkeerunneqarnissaa.
- Innuttaasunut ikiorteqaratik namminneq angerlarsimaffimmini najugaqarsinnaanngitsunut naammattunik utoqqarnut inissialiortitemissaq.

Aamma tamatumunnga tunngatillugu naalackersuisooqatigiit isumaqatigiissutaanni allassimasoq innersuussutigineqarpoq:

”Utoqqaat pillugit politikimi inuup naleqassusia aallaaviussaaq – tamatumalu siunertaasa ilagaat toqqissisimaneq pitsaassuserlu. Nunatsinni utoqqanngorluni inooqataaneq nuannersuussaaq. Utoqqaat illoqarnikkut susassareqatigiinnikkut aningaasaqarniarnikkullu

atugarissaartut inuiaqatigiinni suleqataajuarnissamut piumassuseqassapput, taamaattumik utoqqaat ajunngitsunik atugaqarnissaat periarfissaqartitaanissaallu Naalakkersuisooqatigiit sulissutigissavaat...”.

Naalakkersuisut sulissutigaat utoqqalinersiutit aaqqissuuteqqinneqarnerisa 2015-imi saqqummiunneqarnissaat.

8.10 Konto pingaarneq 30.12.09 Siusinaartumik pensionisiat

a) Konto pingaarnerup 2011.51-ip, Nutarterinerit sunniutaannut tunngasup ataani allassimavoq siusinaartumik pensionisiallit 15 %-ii ilaatigut nalinginnaasumik suliffeqalissasut. Tamanna aningaasaliissutini suliassamilu kisitsisini matumani takussutissiorneqartutut isigineqarpa?

- Siusinaartumik pensionisiaqartitsisarnerup aaqqissuuteqqinneqarnissaanik eqqarsaatigisap aningaasaqarnermut kingunissai Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ataani Siusinaartumik pensionisiat pillugit konto pingaarnermut 30.12.09-mut ilanngunneqanngillat.
- Inatsisissatut siunnersuummi takuneqarsinnaasutut aaqqissuusseqqinneq aatsaat 2016-imit atuutsinneqalissaaq, taamaammat aningaasaqarnermut kinguneqaatissat 2016-imut aningaasanut inatsisip ataani konto pingaarnermut tassunga aatsaat ilanngunneqassapput. AIS 2015-imi inatsisissatut siunnersuutip sunniutissaatut naatsorsuutigisat Nutarterinerit sunniutai pillugit konto pingaarnermut 20.11.51-imut ilanngunneqarput. AIS 2015 suliarineqarmalli siunnersuut taassumalu kingunissai, taakkununga ilanngullugit aningaasaqarnermut kingunissai suliaralugit ingerlanneqarput. Tamanna tunngavigalugu AIS 2015-ip aappassaaneerlugu suliarineqarnerani Nutarterinerit sunniutai pillugit konto pingaarnermut 20.11.51-imut allannguutissatut siunnersuut saqqummiunneqassasoq

naatsorsuutigineqarpoq.

- b) 2014-imi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaanut isumaliutissiissummini Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq kaammattuummik imaattumik saqqummiussaqqarpoq:

”Kaammattuut nr. 5

Iliussissanik – pitsaanngitsumik pitsaanerusumilluunniit - kommuninut aningaasaqarnikkut ersarinnerusumik kajumissaataasinnaasunik Naalakkersuisut piaartumik misissueqqullugit siunnersuuteqaqqullugillu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput, taamaaliornikkut siusinaartumik pensionisiaqartitsiliinnarnissamut taarsiullugu nalilersueqqinnissamut, piginnaanngorsaanissamut aammalu piffissap ilaani suliffeqarnermik aqqissuussinissamut periarfissat qulakkeerneqarlutik.”

Siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsisissamut nutaamut siunnersuutip saqqummiunneqarnera Naalakkersuisut kaammattuummik malitseqartitsinerattut isigineqarsinnaava, taamaassimanngippallu ataatsimiititaliap kaammattuutaa Naalakkersuisut qanoq malitseqartissimavaat?

- Aallarniutigalugu erseqqissaatigineqassaaq, siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsisissatut siunnersuut saqqummiunneqarmat naalakkersuisooqatigiit isumaqatigiissutaat kiisalu siusinaartumik pensionisiat pillugit UKA 2008-mi nassuiaat aallaavigalugit, kingullermut pineqartumut tunngatillugu malitseqartitsinissaq utaqqineqarsimavoq. Aningaasaqarnermut ataatsimiititaliap AIS2014-ip

aappassaaneerlugu suliarineqarnissaanut isumaliutissiisummi kaammattuutai malitseqartitsinertut aamma isigineqarsinnaavoq.

Siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsisissatut siunnersuutip saqqummiunneqarnera suliniutissat arlallit ilagivaat, kommunit erseqqissumik aningaasaqarnikkut tunngavissaqarnissaat qulakkeerniarlugu Naalackersuisut aallartilersaagaat.

Naalackersuisut ilaatigut pilersaarutigaat suliassaqartitsiniarnermi periusissiap saqqummiunneqarnissaa, tassani innuttaasut suliffeqarfinnut atassuteqartut sulisinnaassusaat, suleriaannaanerat aalajangersimasumillu suliniuteqarfigineqarnissamik pisariaqartitaat nalilersorneqassapput. Tamatumani pisariaqarpoq kommunit maannamut suliata aallartissimasaasa ingerlateqqinneqarnissaat, tassani qitiutinneqarsimavoq atugarliortut, sivisuumik suliffissaaleqisut inuiaqatigiinnullu akuujunnaanngersaasut sulileqqinnissaannut ikiorserniarlugit piginnaanngorsaqqiisarneq – kiisalu piginnaanngorsaaqqinneq siusinaartumik pensionisiaqalernissamut pitsaaliuinertut atorlugu.

Kommunini immikkoortortat – suliffissarsiuussisarfiit, Piareersarfiit inunnillu isumaginnittoqarfiit akornanni ataqpeqatigiilluni suleqatigiittoqarnissaa pisariaqarpoq suliffissaaleqinerpaat suliffeqalersinniarlugit. Allat suliassaannik suliagarfigisaannillu akuersaernerup ataqqinninnerullu saniatigut kommunit sulisui ingerlaavartumik piginnaanngorsaaqqinneqarnissamik, siunnersorneqarnissamik ilinniagaqarnissamullu naleqquttumik neqeroorfigineqarnissamik saniatigut aqutsisut isiginninnerulernissaannik pisariaqartitsisoqartarsinnaavoq.

8.11 Konto pingaarneq 30.13.07 Danmarkimi Kalaallit Nunaannilu inissiinernut qitiusumik immikkoortitat

Ulloq unnuarlu angerlarsimaffinni ataasiakkaani nukinginnartumik immikkut suliniuteqarnermut, taakkunungalu ilanngullugu tapersorteqartitsinermit atugassatut kontomi matumani aningaasaliissutit 3 mio. kr.-nik amerlineqarput. Aqutsisoqatigiit KANUKOKA-mit aammalu Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalackersuisoqarfimmit aallartitanit inuttaqartut aningaasat siunertamut atugassanngortinneqarnissaat isumagigaat paasissutissiissutigineqarpoq. Kingullertut taaneqartoq Naalackersuisunit pissusissamisoortutut qanoq isigineqarsinnaavaa, kommunimmi akisussaaffik tigummimmassuk?

- Taamaaliortoqarpoq kommunit amerlasuutigut suliassaqaqtasut suliassanik nukiginnartunik takkuttoqaraangat ikiorserarniarlugit ikorfartorniarlugillu. Taamaalilluni sukkasuumik suliaqarnissamut tunngatillugu eqaannerusumik ingerlatsisoqalissaaq, meeqqamut/inuusuttumut iluaqutaasumik.

8.12 Konto pingaarneq 30.13.43 Innarluutillit Pillugit Iisimasaaqarfik Siunnersuisarfiutigisooq

Suliassanut takussutissiat ataanni nutaajunerarlugit oqaatiginninneq eqquissumik paasissutissiinerunngilaq. Takussutissiat taakku 2014-imi aningaasanut inatsimmi ilaatinneqarput.

- Tassani ajuusaarnartumik kukkusimaneq pineqarpoq aappasaanik sularinninnermi iluarsineqartussaq.

8.13 Konto pingaarneq 30.14.29 Isumaginninnermi suliniutit

a) Aningaasaliissutit atorlugit sulineq sumut killippa?

- Apriilip qaammataata ingerlanerani ornittakkanut, qimarnguinnut isumaginninnermilu sammisaqartitsinernut tapiissuteqartoqassaaq.

b) Nuna tamakkerlugu suliniaqatigiiffiit suut pineqarpat?

- Innarluutillit nuna tamakkerlugu kattuffiat, qimarnguiit nuna tamakkerlugu kattuffiat utoqqaallu nuna tamakkerlugu kattuffiat pineqarput.

8.14 Konto pingaarneq 30.14.31 Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit suliffik

a) Suliffeqarfik sinerissami ingerlatassanik qanoq ililluni qulakkeeriniartarpa?

- MIO nuna tamakkerlugu Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit suliffiuvoq aamma pilersinneqaramili Kalaallit Nunaanni tamarmi meeqqat suleqatigalugit sullillugillu sulinissamut pisussaaffini paasiuminartumik erseqqissumillu oqaatigisarpai. MIO-p anguniagaraa ukiut pingasut iluini illoqarfinni 17-iusuni tamani sammisassat tigussaasut aallartinneqarnissaat. MIO maannamut illoqarfiit 13-it tikereerpai, naatsorsuutigaalu Kalaallit Nunaanni illoqarfinni tamani nunaqarfinnilu arlalinni sammisasaqartitsinissamik anguniakkani marts 2015-ip naanerani angussallugu. MIO-p sammisaqartitsissutigisartagai, soorlu siunnersuineq, Meeqqat isummersorfiat, ilinniartitsissutit paasissutissiisarnermilu atortut tamarmik inerisagaapput, Kalaallit Nunaanni tamarmi meeqqanut iluaqutaasussanngorlugit. Assersuutigalugu MIO Kalaallit

Nunaanni sumi tamanit siunnersorneqaqqulluni sms-ikkut saaffiginnissutiniq qaammammut 200-250-it angullugit pissarsiaqartarpoq.

b) Ingerlatat taama annertussuseqartinneqaannassappat imaluunniit aningaasaliissutit amerlineqarnissaat pisariaqartinneqarpa?

- o MIO-p maannakkorpiaq Meeqqat illersuisussaata nutaap atorfinitsinneqarnissaa utaqqimaarpaa, taassuma 2015-ip sinnerani suliffeqarfiup sulinermini iliuusissai suliarissavai, tassungalu ilanngullugu sineriammi sammisaqartitsinissat. Utaqqiisaa Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit 2015-imut qitiutitassatut toqqarsimasaanni "Meeqqat pisinnaatitaaffimminnik ilisimasaat" suliniutit ingerlasut MIO-p suliaralugit ingerlateqqissavai.

MIO-p ingerlataasa annertussusaannut aningaasaliissutit maanna atuuttut naapertuunnerat naammagisimaarneqarpoq.

c) Aningaasaliissutit annertussusiannik naliliinissaminut suliasami kisitsisit ataatsimiititaliap amigaatigai.

- o Takuuk apeqqummut 8.14 a)-mut akissut

8.15 Konto pingaarneq 30.30.05 Naligiissitaanissamut Siunnersuisoqatigiit Ukiuumoortumik nalunaarut kingulleq ataatsimiititaliamut nassiuteqquneqarpoq.

- Naligiissitaanissamut Siunnersuisoqatigiit Ukiumoortumik nalunaarusiaat 2013 ilanngunneqarpoq.

16.2 Konto pingaarneq 83.30.12 Utoqqaat angerlarsimaffii

- a) Aasianni suliniut naammassineqariarpat kontomi pingaarnermi matumani sanaartornermi suliniutissanut Naalakkersuisut aalajangersimasumik naatsorsuuteqarpat?
- Aap, Nanortalimmi utoqqaat illuata nutarternissaanut/nutaamik sananissamut AIS2015-imi tigussaasunik suliniuteqartoqarpoq.
- b) Politikikkut ataqatigiissaarisoqatigiit ull. 11. februar ataatsimiinnerisa kingorna suliassaqarfimmut immikkoortumut pilersaarutit qanoq isikkoqarpat?
- Utoqqarnut tungasuni immikkoortunut pilersaarusiortoqarnikuunngilaq politikikkut akuerisaasumik. Kommunilli aamma pingaartumik peqqissutsimut ineqarnermut naalakkersuisoqarfiit qanimut oqaloqatigineqarput ataatsimut aaqqiissutissat utoqqaat sapinngisamik sivisunerpaamik nammineq angerlarsimaffimminiinnissaanut periarfissiisut - tassa innuttaasup pitsaanerusumik inuuneqarnermigut aamma napparsinnavimmut unitsinneqartarnerata ikilisinneqarnerisigut innuttaasumut iluaqutaasussat pilersinniarlugit. Tamanna aamma pisortat aningaasaqarnerinut tamarmiusunut iluaqutaassaaq.

- c) Sanaartornermut pilersaarutit kommunini sanaartornermut pilersaarutinut qanoq

annertutigisumik ataqatigiissaarneqartarpat?

- Ataqatigiissaarluarniarneqartarput. Ulluni 17 + 18 marts pisortat suliaqarfii akimorlugit sanaartorneq pillugu isumasioqatigiittoqarpoq, tassani kommunit sanaartugassatut pisariaqartitaat Namminersorlutik Oqartussat pisariaqartitaannut ataqatigiissaarneqarput.
- d) Sanaartormermut immikkoortumut pilersaarutit assersuutigalugu ukiunut qulinut atuuttussat suliarineqarnissaat ajornassanngila?
- Ajornanngilluinnarpoq. Erseqqissaatigineqassaarli immikkoortunut pilersaarutit ingerlaavartumik nalilersorneqartartussat pineqarmata.

16.3 Konto pingaarneq 83.30.13 Nuna tamakkerlugu paaqqinniffiit
Suliniutit taaneqartut marluk saniatigut Naalackersuisut allanik pingaarnersiuinissartik
isumaliutigisimavaat?

- Naalackersuisut sulissutigaat nunami paaqqinnittarfiit pillugit nunami tamarmi sanaartornissamut immikkoortunut pilersaarusiornissaq. Tassa ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit assigiinngitsut, taakkununga ilanngullugit meeqqat inuusuttullu kiisalu innarluutillit ataqatigiissaakkamik piffissamullu ungasittumut aningaasaliissuteqarnissamut pilersaarusiorniarluni. Naalackersuisut naatsorsuutigaat immikkoortunut pilersaarutip imassai naammassiniariarpata konto pingaarnarup matuma iluani tungavilersorluakkamik sanaartornissamut suliniuteqartoqassasoq. Oqaatigineqassaaq Naalackersuisoqarfik ukiup siuliani inuiaqatigiinnut akuliukkiartuaartitsivimmik pilersitsinissamut atugassaasimasunik 8,8 mio. kr.-nik

atugassaqarmat.

Qupperneq 25quppernert 25